
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

בעקבות האגדה - יצירתו של ניקולאי גוגול - 26313

תאריך עדכון אחרון 16-09-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודים רוסיים וסלאוויים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר נינה רודניק

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Nina.Rudnik@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שני, 15:00 - 16:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס נחקור את הבעיה המרכזית של הזרם הרומנטי בספרות הרוסית של המאה ה-19 הלוא היא יחס בין יצירות ספרותיות לבין פולקלור. הזיקה לפולקלור הייתה אופיינית ליצירותיו של ניקולאי גוגול שקיבל השראה משירי עם רוסיים ואוקראיניים, מעשיות-פלא, אגדות עם, סיפורים אפיים וכ"ו. נבדוק את השימוש הספרותי שגוגול עשה במשורת הקרנבל תוך הקונטקסט של הספרות הרומנטית הגבוהה. נלמד את יצירותיו של גוגול כגון 'סיפורים אוקראיניים', קומדיות 'המבקר הכללי' והנישואין' והפואמה 'נפשות מתות' על רקע הספרות המערבית של התקופה (ל. סטרן, א.ת.א. הופמן). הקורס ילווה בחומר רקע ויזואלי עשיר (אמנות, תיאטרון וקולנוע).

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא לחקור את היחס בין הספרות לבין פולקלור ביצירתו של ניקולאי גוגול על רקע התפתחות הספרות הרומנטית הן ברוסיה והן במערב

תוצרי למידה

בסימו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- א. לרכוש את הידע הנדרש על התפתחות הספרות הרוסית במחצית הראשונה של המאה ה-19
- ב. להרחיב את אוצר המושגים של מערכת הז'אנרים של תקופת הרומנטיזם
- ג. לקבל את כלים התיאורטיים המתאימים לניתוח הטקסטים של גוגול
- ד. לשפר את היכולת האנליטית לחקר ספרות ופולקלור
- ה. להשוואת את התגליות וחידושים שנעשו ע"י גוגול כמייסד הפרוזה הרוסית החדשה להישגים של גדולי תקופת הנאורות, הסנטימנטליזם והרומנטיזם במערב (הנרי פילדינג, ק. לורנס סטרן, ברנטנו ול. פון ארנים, א.ת.א. הופמן, ולהלם האוף ואחרים)

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות, דו"חות קריאה, פרזנטציות של תלמידים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. שיעור 1. תחילתו של הסופר: מ'האנס קיכלגארטן' ל'ערבי הכפר שליד דיקנקה'. 'היריד סורוצ'ינץ': המיתוס הגוגוליאני של אוקראינה והספרות הרוסית בשנות ה-1830.
2. שיעור 2. סוגיית יפי העולם ב'ערבי הכפר שליד דיקנקה': 'לילה בירח מאי או הנטבעת' ו'ליל חג המולד'

- שיעורים 3 - 4. סוגיית הנוכחות המתמדת של הרוע בעולם בשני הספרים הראשונים של גוגול.
 שיעור 5. העולם המוחשי וחיפושים אחרי חיים אידיאליים בסיפורים 'בעלי אחוזה מן הדור הישן'
 ו'מעשה במריבה שרב איואן איואנוביץ' עם איואן ניקיפורוביץ'".
 שיעור 6. 'טאראס בולבה': ההיסטוריה הרוסית ואפוס הגיבורים.
 שיעור 7. המיתוס הפטרבורגי מאת גוגול.
 שיעור 8. 'האף' והגרוטסקה הגוגוליאנית.
 שיעור 9. אז איך עשויה 'האדרת'?
 שיעור 10. דמותה של הפרובינציה הרוסית במחזה 'רביזור'.
 שיעור 11. מיתוס המשפחה: סיפור 'איואן פיודורוביץ' שפונקה ודודתו' ומחזה 'שידוכין'.
 שיעורים 12 - 14. פואמה 'נפשות מתות'. סיכום הקורס.

חומר חובה לקריאה:

- גוגול, ניקולי וסילייביץ'. ערבי הכפר שליד דיקנקה (תרגום: יצחק אורן), תל אביב: ניומן, תשכ"ט-1969.
- _____. סיפורים אוקראיניים (תרגום מרוסית והוסיפה אחרית דבר: נילי מירסקי), עם עובד, 1980.
- _____. טאראס בולבה (תרגום: זאב נמירי). תל-אביב: הוצאת גדליה גפני, תשכ"ה - 1965.
- _____. סיפורים פטרבורגיים (מרוסית: נילי מירסקי), תל אביב: הספריה החדשה, הקיבוץ המאוחד / ספרי סימן קריאה, 1992.
- _____. רביזור: קומדיה בחמש מערכות (תרגום מרוסית: אברהם שלונסקי), תל אביב: ספרית פועלים, 1982.
- _____. שידוכין, האדרת, רביזור, ספרית פועלים, תל אביב, 1981.
- _____. נפשות מתות: פואמה (מרוסית: צבי ארד), דביר, 1992 או נפשות מתות: פואמה (תרגום מרוסית: רנה ליטוין). [בני ברק]: הקיבוץ המאוחד, תשע"ג 2013.
- Propp V.Ya. The Russian folktale [electronic resource] / edited and translated by Sibelan Forrester ; foreword by Jack Zipes. Detroit: Wayne State University Press, [2012]
- Driessen, Frederik Christoffel. Gogol as a short-story writer: a study of his technique of composition / translated from the Dutch by Ian F. Finlay. Paris: Mouton, 1965 (selected chapters).
- Fanger, Donald. The creation of Nikolai Gogol. Cambridge : Harvard University Press, 1979 (selected chapters).
- Fanger, Donald. Dostoevsky and Romantic Realism. A Study of Dostoevsky in Relation to Balzac, Dickens, and Gogol. Chicago & London: the University of Chicago Press, 1967 (selected chapters).
- Robert A. Maguire. Exploring Gogol. Stanford, Calif.: Stanford University Press, 1994 (selected chapters).
- Gogol from the twentieth century: eleven essays / selected, edited, translated, and introduced by Robert A. Maguire. Princeton, N. J.: Princeton University Press, 1974.
- Essays on Gogol: Logos and the Russian Word / ed. by Priscilla Meyer and Susanne

Fusso. Evanston, Ill.: Northwestern University Press, 1994.
Gogol: Exploring Absence. Negativity in 19-th Century Russian Literature / ed. by
Sven Spieker. Bloomington, Indiana, 1999.

חומר לקריאה נוספת:

- נבוקוב, ולדימיר. גוגול: ביוגרפיה (תרגום לעברית: דורי פרנס), תל אביב: הוצאת משכל.
P.V. Annenkov. *The extraordinary decade : literary memories* / ed. by Arthur P.
Mendel. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1968.
V.V. Zenkovsky. N.V. Gogol. Paris: YMCA Press, 1961.
Propp V.Ya. *Morphology of the folktale* / translated by Laurence Scott. 2nd ed. rev.
& ed. with a preface by Louis A. Wagner; new introd. by Alan Dundes. Austin:
University of Texas Press, 1968
Bely, Andrey. *Gogol's artistry*, trans. Christopher Colbath, foreword by Vyacheslav
Ivanov (Evanston, IL: Northwestern University Press, 2009).
מיכאל בחטין. סוגיות הפואטיקה של דוסטויבסקי / מרוסית: מרים בוסנג, בהשתתפות דה"ן. תל-אביב
: ספרית פועלים, תשל"ח.
מיכאל בחטין. צורות הזמן והכרונוטופ ברומן : מסה על פואטיקה היסטורית / מיכאל בחטין ; מרוסית:
דינה מרקון. אור יהודה : דביר, [תשס"ז], 2007.
Simon Karlinsky. *The sexual labyrinth of Nikolai Gogol*. Cambridge: Harvard
University Press, 1976.
Hans Günter. *Das Groteske bei N. V. Gogol', Formen und Funktionen*. Munchen : O.
Sagner, 1968.
Davydov, Sergey. 'Gogol's Petersburg', *New England Review*, 27.1 (2006),
122-7http://www.jstor.org/stable/40244791?seq&eq;1#page_scan_tab_contents
Woodward, James B. *Gogol's Dead souls*. Princeton, N.J.: Princeton University Press,
1978.
William Woodin Rowe. *Through Gogol's looking glass: reverse vision, false focus,
and precarious logic*. New York: New York University Press, 1976.
Gogol's "Overcoat": An Anthology of Critical Essays / ed. by Elizabeth Trahan. Ann
Arbor, Ardis, 1982.
Jesse Zeldin. *Nikolai Gogol's quest for beauty: an exploration into his works*.
Lawrence: Regents Press of Kansas, 1978.
Bojanowska, Edyta M. *Nikolai Gogol. Between Ukrainian and Russian Nationalism*
Harvard University Press. Cambridge, Mass., London, England, 2007.
Peace, Richard. *The Enigma of Gogol. An Examination of the Writings of N.V. Gogol
and their Place in the Russian Literary Tradition*. Cambridge, Cambridge University
Press, 1981.
Fusso, Susanne. *Designing dead souls: an anatomy of disorder in Gogol*. Stanford,
Calif.: Stanford University Press, 1993.
Lina Bernstein. *Gogol's last book: the architectonics of selected passages from
correspondence with friends*. Birmingham: University of Birmingham, 1994.
Белинский В. Г. О русской повести и повестях г. Гоголя. Несколько слов о
поэме Гоголя "Похождения Чичикова, или Мертвые души". Взгляд на русскую
литературу 1847 г.

-
- Мочульский К. В. Духовный путь Гоголя // Мочульский К. В. Гоголь. Соловьев. Достоевский. – М., 1999.
Золотусский И.П. Гоголь. – М., 1998.
- Бахтин М. М. Рабле и Гоголь: Искусство слова и народная смеховая культура // Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. – М., 1975.
Белый А. Мастерство Гоголя: Исследование. – М., 1996.
Гуковский Г.А. Реализм Гоголя. – М., 1959.
- Вайскопф, М. Сюжет Гоголя: Морфология. идеология. Контекст. – Москва: Радикс, 1993.
- Манн Ю. В. В поисках живой души: Писатель – критик – читатель. – М., 1987.
Манн Ю. В. Поэтика Гоголя: Вариации к теме. – М., 1996.
- А. Синявский / Абрам Терц. В тени Гоголя. London: Overseas Publications Interchange, 1975.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 20 %
השתתפות 15 %
הגשת עבודה 65 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: